

Погоджено:

**Календарно-тематичне планування
з курсу за вибором (факультативу)
«Християнська етика в українській культурі»**

5 - 9 класи

2021 - 2022 н.р.

II семестр

Християнська етика в українській культурі

Для учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти.
Створена авторським колективом під науковим керівництвом академіка, доктора наук, професора, директора Інституту проблем виховання НАПН України, академіка Беха І.Д. (Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах Комісією з християнської етики Науково-методичної ради з питань освіти і науки України (протокол № 1 від 20.05.2019 р.) Лист Інституту модернізації і змісту освіти МОН від 23.05.2019 р. за №22.1./12 – Г-289).

5клас

«ДОРОГОЮ ВІРИ, НАДІЇ, ЛЮБОВІ»

№	Тема уроку	Ключовий вірш	Дата проведе ння
РОЗДІЛ 3. Християнська любов як основа гуманістичних стосунків людей у сучасному світі			
17.	Основна християнська чеснота – любов Види любові: до Бога, до батьків і ближніх. Любов і відповідальність за Іншого. Б. Ганаго, « Подарунок».	«Нову заповідь Я вам даю: любіть один одного! Як Я вас полюбив, так любіть один одного й ви. По тому пізнають усі, що ви учні Мої, як будете мати любов між собою.» (Ів. 13:34, 35)	
18.	Братерська любов як вищий вид любові Ознаки братерської любові: повага, довіра, знання, відповідальність, турбота. Самопожертва як сутність любові: здатність давати, а не брати. Любов і самореалізація: віддати себе іншому як спосіб набути себе.	«Улюблені,— любім один одного, бо від Бога любов» (Івана 4:7)	

	«Любов до ближнього» у сучасному світі Аналіз творів: Дмитро Білоус, «Треба ближнього любити»; Галина Кирпа, « Я бачила»..		
19.	Любов до Батьківщини Що таке патріотизм. Готовність на самопожертву заради свого народу і країни. Василь Симоненко, «Лебеді материнства».	«На початку Бог створив Небо та землю» (Буття 1:1)	
20	Матір Божа як прояв Божої любові до нас «Оранта – Нерушима Стіна». Образ Пресвятої Богородиці у храмі Софії Київської. Характеристика ікон Образу Пресвятої Богородиці у храмах міста (на ілюстраціях, мультимедійних слайдах) та вдома Аналіз вірша Надії Гуменюк, «Матуся». Леонід Полтава, « Три матусі».	«Не бійся, Маріє, бо в Бога благодать ти знайшла! І ось ти в утробі зачнеш, і Сина породии, і даси Йому ймення Ісус» (Лк. 1:30-31)	
21	Нагірна проповідь Ісуса Христа Євангельські слова Ісуса Христа про любов. Тлумачення любові у християнській традиції. Заповіді блаженств. Аналіз вірша Богдана Стельмаха «Не обминай Христа»	«Він вийшов на гору. А як сів, підійшли Його учні до Нього.І, відкривши уста Свої, Він навчати їх став, промовляючи» (Мт. 5:1-2)	
22	Послання апостола Павла та його гімн любові Виокремлення й аналіз усіх сенсів тексту послання.	«А тепер залишаються віра, надія, любов, оці три.	

	Розділ 13 Першого послання до Коринфян . Вірш Івана Франка «Любов».	А найбільша між ними любов!» (1 Кор. 13:13)	
23	Любов як почуття й основна християнська заповідь Вначення вислову: «Любові треба навчатися» . Про любов до друга та любов до ворога. Кого любити легше? Ірина Савекіна, « Навчи мене».	«А Я вам кажу: Любіть ворогів своїх» (Мт. 5:44)	
24	Слово Божє як духовна зброя Любов як мужність і витривалість у боротьбі. Образ торговців, вигнаних з храму: за яких обставин віруючий християнин може докладати силу? Витривалість та войовничість, жорсткість і жорстокість: порівняльний аналіз понять. Митрополит Іларіон (Огієнко) «Над світом Бог».	«Споконвіку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово.» (Ів. 1:1)	
25	Форми любові Любов і милосердя. Любов як основа милосердя у ситуаціях боротьби. Поняття прощення та співчуття. Образи та світоглядні інтерпретації Любові. Олена Плавенчук, « Проста істина»	« І прости нам довги наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим» (Мт. 6:12)	
26	Любов до світу Божого, світу природи та правильного ставлення до них з боку людини як важливого прояву діяльної	«Надія його на Господа, Бога його, ...що небо та землю вчинив,	

	любові Правила поводження людини у світі природи. Володимир Чубенко, «Як ми природу захищали». А. Качан, «Крихта хліба».	море й усе, що є в них» (Пс. 146:5-6)	
27	Боже творіння – природа Чи вміємо ми любити природу? Володимир Чубенко, « Як ми природу захищали». А Качан, «Крихта хліба».	«На початку Ти, [Господи,] землю створив, і небеса — діло рук Твоїх». (Пс.102 , 26)	
28	«Краса Божої любові – у красі Божого світу» Аналіз творів: Тарас Шевченко, «Ой діброво – темний гаю...» ; Галина Кирпа, « Ну й гарно все придумав Бог».	«Господи, Владико наш, яке то величне на цій землі Твоє Ймення, Слава Твоя понад небесами!» (Пс. 8:1)	
29	Страждання та смерть Ісуса Христа.	«Ранами Ісуса ми є зіцлені» Іс.53, 5	
30	Христове Воскресіння.	«Якби Христос не воскрес, то марна віра наша» (1Кор.15,17)	
31	Любов до світу Божого , світу природи в творах українських поетів Ліна Костенко, « Усе моє, все зветься Україна». Марія Шевчук, «Все , що дихає, - славить Бога».	«Нехай усі хвалять Господне ім'я, бо Його тільки Ймення звеличилось, величність Його на землі й небесах!» (Пс. 148:13)	
32	Дві Заповіді Любові.	«Люби Господа, Бога твого, всім твоїм серцем, усією твоєю	

		душею і всією думкою твоєю» (Мт.22, 37)	
33	Дві Заповіді Любові.	«Люби ближнього твого, як себе самого.» (Мт.22, 39)	
34	Регіональна екскурсія до церков рідної місцевості (он-лайн)	«Як хто нівечить Божого храма, того знівечить Бог, бо храм Божий святий, а храм той то ви!» (1 Кор.3:17)	
35	Віра, Надія, Любов у вашому житті Підсумок знань, які одержали впродовж навчального року. Думки і почуття учнів від вивченого. Б. Ганаго, «Марічка».		

бклас« БАТЬКИ І ДІТИ»

№	Тема уроку	Ключовий вірш	Дата проведення
РОЗДІЛ 2. Виховання особистості у християнській родині			
17.	Захист людського життя у старості	«Дитино, допомагай	

	<i>Послух і пошана до старших. Приклади з життів святих. Павло Бажов «Срібне копитце».</i>	<i>твоєму батькові в старощах і не засмучуй його за його життя; і коли розум ослабне, будь поблажливим; не зневажай його тоді, коли ти - повносилый.» (Сираха 3:12)</i>	
18	Формування характеру та самосвідомості <i>Святе Письмо – найкращий у цьому помічник.</i> <i>«Будьте відважні: Я світ переміг» (Іоан 16:33).</i> <i>Емма Андрієвська. «Казка про Яян».</i>	<i>«Будьте відважні: Я світ переміг» (Іоан 16:33).</i>	
19	Щедрість і гостинність <i>Блаженніше давати, ніж приймати (Дії 20:35).</i> <i>Євангельська притча про немилосердного боржника (Мт. 18:12-35).</i>	<i>Блаженніше давати, ніж приймати (Дії 20:35).</i>	
20	Ставлення до праці <i>Роль праці.</i> <i>Винагорода за працю. Біблійні слова Ісуса Христа: «Останні будуть першими, а перші останніми!».</i> <i>Благодійність.</i> <i>Притча про робітників у винограднику (Мт.20, 1-16).</i>	<i>«З усього того, що прибуває тобі, давай милостиню, нехай твоє око не буде зависне, коли будеш її робити.» (Товита 4:16)</i>	
21	Важливість правильного вибору професії	<i>« Маючи ж згідно з даною</i>	

	Вибір професії –самостійно чи з допомогою батьків. Григорій Сковорода про значення «сродної праці». Байка «Бджола і Шершень» Кант «Стоїть явір над водою...»	нам благодаттю різні дари: коли то дар пророцтва, виконуймо його мірою віри; 7. хто має дар служіння, нехай служить; хто навчання, нехай навчає; радістю» (Рим 12:3, 6–7).	
22	Узагальнюючий урок		
РОЗДІЛ 3. Святкові традиції християнської родини (10 год.)			
23	Музика і молитва, церковний пісенспів Розвиток церковного хорового співу як виду сучасного мистецтва.	«Ні про що не журіться, але в усьому проявляйте Богові ваші прохання молитвою і благанням з подякою.» (Филип. 4:6)	
24	Духовна і світська музика Духовний гімн України «Боже великий єдиний», Микола Лисенко як символ української духовності. Використання народної творчості відомими українськими композиторами. О. Кониський «Молитва».	«Хваліте Його на цимбалах дзвінких, хваліте Його на цимбалах гучних! Все, що дихає, хай Господа хвалить! Алілуя!» (Пс.150:5-6)	
25	Церковна архітектура Найвідоміші церкви України. Екскурсії до храмів он-лайн.	«Хіба ж не знаєте, що ваше тіло - храм Святого Духа, який	

	Києво-Печерська лавра як головна Святиня України.	живе у вас?» (1 Кор.6, 20)	
26	Церковні дзвони і дзвонове мистецтво Київський Михайлівський собор як приклад сучасного дзвонowego мистецтва.	«Вклоняюсь до храму святого Твого, і славлю імення Твоє за Твоє милосердя й за правду Твою» (Пс.138:2)	
27	Сучасне християнське мистецтво Кіно, театр, медіа-засоби.	«Добре воно – Господа прославляти в псалмах співати твоєму імені, Всевишній» (Пс.92.2)	
28	Свято як сакральна форма життя Християнські свята в українській літературі і в образотворчому мистецтві. Твори Михайла Стельмаха «Щедрий вечір», «Гуси-лебеді летять», Т. Шевченко «На Великдень, на соломі». Ігор Калинець. Вірш «Писанки».	«Як добре і приємно, коли брати живуть разом у згоді.» (Пс. 133:1)	
29	Свято входу Господнього в Єрусалим.	“Осанна Синові Давида! Благословен той, що йде в ім'я Господнє, осанна на висоті!” (Мт.21,9)	
30	Великдень.	“Чого ви шукаєте Живого між мертвими? Нема Його	

		тут, бо воскрес!» (Лк. 24:5-6)	
31	Пам'ятай день святий святкувати Субота у Старому Заповіті та неділя у Новому Заповіті.	«День цей святий він для Господа» (Неємія 8,9)	
32	Потреби людини і основні події церковного року, що пов'язані з християнськими святами Храмові свята (За християнським церковним календарем).	«Бо Ти, Господи, благословляєш праведника і милістю, як щитом, прикриваєш його.» (Пс. 5:12)	
33	Свята Трійця (Зелені свята) та свята на честь Пресвятої Богородиці <i>Вірш В. Свідзінського, «Зелені свята»</i>	Усі ж вони сповнились Духом Святим, і почали говорити іншими мовами, як їм Дух промовляти давав. (Дії 2:4)	
34	Регіональні екскурсії. (он-лайн)		
35	Регіональні екскурсії. Творча дискусія: «Шляхи людства у пошуках морального ідеалу».		

7 клас

«Мир, злагода та спільна праця»

№	Тема уроку	Ключовий вірш	Дата проведення
РОЗДІЛ 2. Праця на користь людини (10 годин).			
17	Праця та її необхідність для життя християнина <i>Любов до праці. (2 Солунян 3:6-13). Притча про робітників у винограднику (Мт. 20:2-14). Лінь як великий гріх. «А хто з вас не працює, той нехай не їсть» (2 Сол. 3:10). Працелюбність святих. Винагорода за працю.</i>	«А хто з вас не працює, той нехай не їсть» (2 Сол. 3:10).	
18	Духовний труд над собою <i>Вдосконалення талантів даних Богом. Нагорода за працю над своїми здібностями. Засудження недбальства Самим Спасителем: «тому, хто має, додасться, а в того, хто не має, забереться і те, що він ніби має» (Мт. 25:29).</i>	«Тому, хто має, додасться, а в того, хто не має, забереться і те, що він ніби має» (Мт. 25:29).	
19	Світ матеріальний та світ духовний <i>Самовдосконалення в праці. (1 Мт. розділи 1 і 2), (Мт. 5:48). Божє призначення людини – перетворити цілий світ на Едемський сад. Творчі здібності і свобода як ознаки богоподібності людини.</i>	«Отже, будьте досконалі, як досконалий Отець ваш Небесний!» (Матвія 5:48)	
20	Незримий труд душі <i>Творчість – дар Божий</i>	«Розум розумних	

	(2 Хр. 2:12, 13). Приклад життя преподобного іконописця Аліпія.	здобуває знання, а вухо мудрих шукає знання». (Приповісті 18:15)	
21	Навчання – це вид праці Святі, які допомагають у навчанні. Сергій Радонезький, Іоан Кронштадтський. Труднощі названих угодників Божих у дитинстві через неможливість належно навчатися. Молитва та Божої допомога. Видіння підліткові (отрокові) Варфоломієві (майбутньому отцеві Сергієві). Відповідь Бога на щирі і завзяті прохання школяра Івана Сергєєва, майбутнього протоієрея Іоана.	"Все Писання натхнене Богом і вигідно для навчання, докору, виправлення, для навчання справедливості". (2 Тимофія 3:16)	
22	Божий дар знань і праця на цьому шляху «Поки маємо час, усім робімо добро» (Гал.5:22).	«Поки маємо час, усім робімо добро» (Гал.5:22).	
23	Повага до праці і прагнення доброї професії Притча про зерно гірчичне і про закваску (Мт. 13:31-33). Слова Олександра Довженка: «Найсвітліша краса людини в труді». Зростання в досконалості – результат постійної праці над собою та Божої допомоги в цьому.	«Не люби спати, щоб не збідніти.» (Приповідки 20:13)	
24	Праця як турбота про ближніх	Бійтеся Господа, його святії, бо нема	

	Облагородження працею. Різні види праці: особиста, родинна, суспільна. Безкорисливість як уподібнення Богові (Мт. 5:45-48).	нестачі в тих, що його бояться. Багатії збідніли й голодують, а тим, що Господа шукають, ніякого блага не забракне.» (Псалмів 34:10-11)	
25	Все добре в житті є результатом праці Приклади життя і творчості Вольфганга Амадея Моцарта, Людвіга ван Бетховена. Християнські, церковні твори названих великих композиторів. «Реквієм», «Ода радості»	«Життя самодостатнього й роботящого – солодке». (Сираха 40:18)	
26	Учнівські проекти: «Проблема захисту світу як Божого творіння».		
РОЗДІЛ 3. Спільна праця у суспільстві (10 годин)			
27	Праця у родині: традиції і цінності Притча про слухняного і неслухняного сина (Мт. 21: 28-31). Зроблена справа незрівнянно більша, ніж обіцянка і її невиконання. Анатолій Дімаров «Блакитна дитина».	«Кожна праця приносить користь; пуста балаканина — голод» (Прим 14, 23).	
28	Суспільно корисна праця в школі і вдома	«Хто чинить бідному добро, той Господеві позичає, і він	

	<i>Волонтерський рух, соціальне служіння. Притча про доброго самарянина (Лк. 10:25-30).</i>	<i>йому відплатить за його добродійство». (Приповідки 19:17)</i>	
29	Християнська традиція – толока <i>Прибирання лісів, парків, річок, будівництво храмів, будинків; допомога незаможнім сусідам, близьким людям.</i>	<i>«Коли труд своїх рук будеш їсти, блажен ти, і добре тобі!» (Пс. 128:2)</i>	
30	Важливість терпіння в праці задля інших людей <i>Вадим Сенчук: «По волосинці», «Терпеливий павучок».</i>	<i>«У поті свого лица ти їстимеш хліб, аж поки не вернешся в землю, бо з неї ти взятий. Бо ти порошок, і до пороку вернешся.» (Бут. 3:19)</i>	
31	Лінь – як смертний гріх <i>Подолання ліноців. Вадим Сенчук «Ледацця». Повторення притчі про таланти. Настанови апостола Павла Солунським християнам. Обов'язок працювати – четверта Божа заповідь (2 М. 9:20).</i>	<i>«Двері обертаються на завісах, а лінивий - на своїм ліжку.» (Приповідки 26:14)</i>	
32	Український народ – працюючий народ <i>«Щоб в достатку ми жили, – треба вчитись у бджоли».</i>	<i>«Усе, що тільки чините, робіть від душі, як для Господа, а не як для людей,</i>	

		<i>(Кол 3, 23)</i>	
33	Конкурс учнівських проектів на тему: «Бог та екологія»	<i>«Коли Господь та не будує дому - дарма працюють його будівничі. Коли Господь не зберігає міста - дарма пильнує сторож». (Пс. 127)</i>	
34	Узагальнюючий урок		
35	Суспільно корисна акція		

8 клас

«МОРАЛЬНІ ТА ЖИТТЄВІ ДОРОГОВКАЗИ ДЛЯ ЛЮДИНИ»

№	Тема уроку	Ключовий вірш	Дата проведення
Розділ 2. Сім'я першооснова духовного світу			
17	Духовний світ християнина і його погляди на родину <i>Василь Сухомлинський про родину.</i>	<i>«Чоловіки, любіть своїх жінок, як і Христос</i>	

		полюбив церкву й видав себе за неї... » (Еф.5,25)	
18	Християнська сім'я і її функції <i>Сім'я як домашня Церква.</i>	«Коріться один одному у Христовому острасі» (Еф.5,21)	
19	Боже завдання людині <i>Вступ у шлюб і створення сім'ї. Чому «недобре людині бути самій» (Бут. 2:18) і як шлюб узгоджується із завданням «співпраці» людини з Богом?</i>	«...дякуйте за все завжди Богові й Отцеві в ім'я Господа нашого Ісуса Христа» (Еф.5,20)	
20	Головний обов'язок подружжя – це вірність <i>Чоловік – на чолі родини, жінка – душа родини. Зразок християнської родини: Притчі Соломона 30:10 – 31.</i>	«Чоловіки, любите жінок і не будьте прикрі супроти них.» (Кол.3,19)	
21	Діти – дар Божий батькам. Відповідальність батьків за дітей <i>Ісусове ставлення до дітей (Мт. 18, 2-3).</i> <i>Виховання – це дисципліна, настанови і навчання. Взаєморозуміння в родині. (Еф. 6:1-4).</i>	«Істинно кажу вам: Якщо ви не навернетесь і не станете, як діти, не ввійдете в Небесне Царство.» (Мт.18,3)	
22	Родинна ієрархія (1 Кор.11:3). <i>Розподіл обов'язків між членами родини – основа її існування, життя і розвитку.</i>	«... кожному чоловікові голова є Христос, а голова жінці – чоловік, а голова Христові – Бог.» (1Кор.11,3)	

23	Чесна праця християнина <i>Працелюбність у родині (2 Сол.3:10).</i>	«Як хтось не хоче працювати, хай і не їсть.» (2Сол.3,10)	
24	Відданим земним трудівникам – Господня допомога, а по смерті Царство Небесне (Мт. 11:28). <i>Праця та винагорода за неї.</i>	«Прийдіть до мене всі втомлені й обтяжені, і я облежу вас.» (Мт.11,28)	
25	Обов'язок дітей у родині – шанобливість, слухняність, подяка (Еф.6:1). «Діти, коріться своїм батькам». <i>Приклад Ісуса отрока (Лк 2:51).</i>	«Діти, слухайтеся в Господі батьків ваших, бо це справедливо. (Еф.6,1)	
26	Батьківська молитва за дітей і батьківське благословення у Старому Заповіті Праотці <i>Авраам, Ісак, Яків і його сини (Бут. 22:17, 18; 27:27-29, 49:1-28); у Новому – священник Захарія і його син Іоан Хреститель (Лк. 1:67-80). Українські народні думи. Дума «Буря на Чорному морі».</i>	«Я поблагословлю тебе вельми й дуже розмножу твоє потомство, як зорі на небі і як пісок, що на березі моря.» (Бут.22,17)	
РОЗДІЛ 3. Християнська родина у суспільстві (10 годин)			
27	Принципи функціонування родини і зв'язок з минулими поколіннями (реліквії)	«І все, що б ви тільки говорили й робили, - все чинить в ім'я Господа Ісуса, дякуючи Богові Отцеві через нього.» (Кол.3,17)	
28	Відповідальність батьків за народження і виховання дітей	«Не діти повинні	

	Демографічна криза. Потреба захисту та оздоровлення сучасної сім'ї (Рим.1:24-27). Борис Грінченко. Оповідання «Украла». «Дзвоник».	збирати батькам маєтки, а батьки дітям.» (2Кор.12,14)	
29	Християнські родини – приклад для наслідування Школа жертвовності і самопожертвування. Т.Г. Шевченко. Поема «Марія».	«Шануй батька твого й матір твою, і – хто проклинає батька або матір – смерть такому!» (Мк.7,10)	
30	Сім'я як Божа установа – основа державного і суспільного життя.	«Слово Христове нехай у вас перебуває щедро: навчайтесь у всякій мудрості й напоумляйте одні одних, співаючи Богові з подякою від свого серця псалми, гимни та духовні пісні.» (Кол.3,16)	
31	Боротьба за щасливу родину, як боротьба за людину. Щасливі родини – щаслива держава.	«Будьте в молитві витривалі й чувайте на ній в подяці.» (Кол.4,2)	
32	Заповіді блаженств – це щастя і сенси життя. «Блаженні вбогі	«Хто нас відлучить від Христової	

	духом...» (Мт. 5:3). Що означає «убогість духом»: визнання Бога і Його настанов як найвищих цінностей у житті	любви...» (Рим.8,35)	
33	«Блаженні лагідні...», «Блаженні засмучені...» «Блаженні голодні і спрагнені правди...» (Мт. 5:4-6). Нагорода за життя за Заповідями блаженств – Божя допомога в земному житті і щаслива вічність з Самим Богом.	«Благословляй те тих, що вас гонять; благословляйте , не проклинайте.» (Рим.12,14)	
34	«Блаженні милостиві...», «Блаженні чисті серцем...», «Блаженні миротворці...», (Мт. 5: 7-9). Необхідність боротьби навіть з найменшими проявами гріха і схильностей до нього, а також постійне удосконалення в добродетелях – умови справжнього найвищого щастя людини. Нагорода за милосердя, чистоту, припинення ворожнечі – особливе наближення до Самого Бога.	«Які гарні ноги тих, що благові стять добро!» (Рим.10,15)	
35	«Блаженні переслідувані за правду..., блаженні, коли вас виженуть ... Мене ради...Радійте і веселіться...» (Мт. 5:10-12). «Любіть ворогів своїх» (Мт. 5:44). Перенесення зневаги за відмову від гріха – умова перемоги над злом. Приклади святих, особливо мучеників.	«Любов ближньому зла не чинить. Любов, отже, - виконання закону.» (Рим.13,10)	

	Нагорода на небі – святість і вічність з Богом.		
--	---	--	--

9 клас

«Духовно-моральні взірці українського народу»

№	Тема уроку	Ключовий вірш	Дата проведення
РОЗДІЛ 2. Провідники слова (8 годин)			
17	Дисиденти: Василь Стус, Євген Сверстюк, Іван Світличний, Микола Руденко Стан української мови та культури у 1945 – 1991 роках. Дисидентський рух і його діячі в Україні. «Шістдесятники». Вірші В. Стуса «Терпи, терпи – терпець тебе шліфує», М. Руденка «Всі ми хворієм нині...», «Моєму народові», «Розум і душа». Книги Євгена Сверстюка «Собор у риштованні», «Блудні сини України», «На святі надій», «Українська література і християнська традиція».	«Насамперед майте велику любов один до одного, бо любов силу гріхів прокриває!» (1Пт.4,8)	
18	Філософія серця поетичного слова Ліни Костенко Вірші «Вечірнє сонце, дякую за день!», «Вже почалось, мабуть, майбутнє...», «Давидові псалми», «Життя іде, і все без коректур...», «Ісус Христос розп'ятий був не	«...Бог гордим проти- ться, а покірливим дає благодать.» (1Пт.5,5)	

	раз...», «Крила», «Мати», «Мені відкрилась істина печальна...», «Страшні слова, коли вони мовчать».		
19	Сучасні поети і письменники про духовність Олеся Мамчич, «Дитячо-різдвяне», «Різдвяна колядка», «Молюся в найщасливішу з хвилин...», «Янголята шили»; Зоя Жук, «Казки різдвяного ангела», «Сніжнокрилі янголи», «Великоднє диво».	«Кожен, хто вірує, що Ісус є Христос, той народився від Бога; і кожен, хто любить того, хто породив, той любить і того, хто народився від нього.» (1Ів.5,1)	
20	Поетичний дивосвіт Г. Т. Чубач Магія слова ліричної поезії «Подільська Журавка». Прагнення до духовного пізнання Людини у гармонії з Матінкою природою.	«Будьте гостинні один до одного – без нарікання.» (1Пт.4,9)	
РОЗДІЛ 3. Провідники музичної гармонії			
21	Максим Березовський та Артем Ведель Музична форма «хоровий концерт» у творчості великих українців. Максим Березовський: «Не відкинь мене під час старості моєї» (Псалом 70), «Господь став у сонмі богів» (Псалом 81), «Господь воцарився» (Псалом 92), «Хваліть Господа з небес» (Псалом 149), причасні вірші та інші піснеспіви Божественної Літургії. Артем Ведель: «У молитвах невсипущу Богородицю», переспіви Псалмів 85 і 119 – «Господи, визволи душу	«Хваліте Господа, бо добрий! Співайте Богу нашому, бо милий!!» (Пс.147,1)	

	мою», 136 – «На ріках вавилонських», тропар Воскресінню Христовому, піснеспіви на честь Пресвятої Богородиці.		
22	Дмитро Бортнянський, Кирило Стеценко та Яків Степовий Дмитро Бортнянський: духовний гімн «Як же Ти славний, Боже, в Сіоні» - перший у Російській імперії 18 ст., дві Божественні Літургії та дві Херувимські пісні. Кирило Стеценко: Божественна Літургія, Всеночна, Панахида. Яків Степовий: 150 пісень для дітей, 50 українських народних пісень, оброблених для хорового виконання, пісні на вірші Тараса Шевченка, Олександра Олеся.	«О Господи, почув мою молитву, у твоїй вірності нахили вухо твоє до мольби моєї; вислухай мене у твоїй правді.» (Пс.143,1)	
23	Микола Лисенко Значення творчості композитора як основоположника української класичної музики. Духовна музика композитора. «Боже великий, єдиний».	«Навчи мене творити твоєю волю, бо ти Бог мій. Хай дух твій добрий мене веде по землі рівній.» (Пс.143,10)	
24	Церковна музика та піснеспіви і сучасні духовні твори: богослужбові антифони, тропарі, кондаки, величання.	«Величайте Господа зо мною, і вознесімо ім'я його в купі.» (Пс.34,4)	
25	Церковна музика та піснеспіви і сучасні духовні твори: богослужбові антифони, тропарі, кондаки, величання.	«Я буду згадувати твоє ім'я від роду і до роду; тим прославлятимуть тебе народи по віки	

		вічні.» (Пс.45,18)	
26	Натхнення та окрилення у творчості Видатні іконописці, зодчі, оздоблювачі святих храмів. Творчість як дар Божий, який треба зберігати. Основні види творчості. Внесок українських митців до світової культури. Прямий зв'язок між творчими здібностями людини та створенням світу і самої людини Богом.	«Хай радуються й веселяться в тобі всі, що тебе шукають, і нехай завжди кажуть ті, кому люба твоя допомога: «Хай возвеличиться Господь!» (Пс.40,17)	
Розділ 4. Духовні святині України			
27	Десятинна церква. Софія Київська Звідки походить назва храму. Історія будівництва. Петро Могила і його заповіт. Головний митрополичий храм Київської Русі.	«Кожний, хто призове ім'я Господнє, спасеться.» (Рим.10,13)	
28	Свято –Успенський собор Києво-Печерської лаври – головний храм Києво-Печерського монастиря. Історія заснування монастиря.	«В ревності не будьте ліниві, духом горіть, Господеві служіть.» (Рим.12,11)	
29	Михайлівський собор Михайлівського Золотоверхого монастиря Історія і перебудова монастиря. Участь монахів монастиря та студентів Духовної академії в подіях, пов'язаних з революцією Гідності.	«Нікому злом на зло не віддавайте; дбайте перед усіма людьми про добро.» (Рим.12,17)	
30	Володимирський собор Заснування храму та мистецька цінність інтер'єру собору. Яскрава	«Ти моє прибіжище, в землі живих ти	

	цінність собору, який є зразком храмової архітектури України кінця 19 століття.	– моя доля!» (Пс.142,6)	
31	Патріарший собор Воскресіння Христового у Києві	«Щоб ми однодушно, одними устами славили Бога й Отця Господа нашого Ісуса Христа.» (Рим.15,6)	
32	Собор святого Юра у м. Львів	«Тому приймайте один одного, як і Христос прийняв вас у Божу славу.» (Рим.15,7)	
33	Свято-Успенська Почаївська Лавра	«Будьте моїми послідовникам и, як і я – Христа.» (1Кор.11,1)	
34	<u>Собор Зарваницької Матері Божої</u>	«Нехай же буде дяка Богові, який дає нам перемогу через Господа нашого Ісуса Христа.» (1Кор.15,57)	
35	Регіональна екскурсія. (он-лайн)	«Нехай усе у вас діється в любіві.» (1Кор.16,14)	

Підготували:

1. Мачужак Марія Романівна, вчитель основ християнської етики комунального закладу Буцнівська ЗОШ I-III ступенів Великоберезовицької селищної ради Тернопільської області
2. Підгорняк Ірина Анатоліївна, вчитель основ християнської етики Підволочиської ЗОШ I-III ступенів Підволочиської селищної ради Тернопільської області